

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 ft — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 ft 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 ft 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Éves számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasabos petit-sor egyszeri közlésért 5 ft, kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 l: fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 l:
A nyiltérben:
 minden négyhasabos garmond sor díja 15 kr.
 Vellünk összekötöttesben levő hirdető-íradák, előfizetünk, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj kedvezményben részesülnek.

HOZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
 vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
 (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Kataszteri munkálatok.

Az állandó kataszter létesítésére szükséges kataszteri feimérések városunkban megkezdettek, és pedig 1889. évre Barsvármegyében a lévai járásban tízenyolcz községben van a részletes felmérés preliminálva.

Semmi kétség, hogy ezen kitűzött munkálatok be is fognak ez évvel fejeztetni; mert hiszen oly tekintélyes munkaerő foglalkozik ezzel, hogy attól csak a legjobb s legbiztosabb munkaeredményt várhatni.

De szükséges is, hogy ezen állami vállalat minél előbb céljához juttathassék; mert az ezen alapuló adófizetés helyes és igazságos arányt és megoldást csak ez uton nyerhet.

Igaz, hogy városunk és vidékünk nem tartozik azon részekhez, a hol e tárgyban nagy különbségek és igazságtalan megterhelések állanak, s itt leginkább az ország alsó részében a Tisza-Duna mentén jöhetnek és fordulhatnak tetemesb eltérések.

Azonban, minthogy a földmívelés által a terület folyton változik, s így az egykor hasznavehetetlen területek használhatókká válnak, az eddig fennállott arány tehát változott; ennek kigazítása, a helyesebb és biztosabb alapra való fektetése itt is szükséges s ekként a kataszteri felmérési munkálatok indokolása nyilvánvaló.

Feltűnő a dologban csak az, hogy miután — mindezen területek, melyek ez év folytán felmérési munka alá vétettek, kivétel nélkül már mind oly határokat képeznek, melyekben a határ- s birtoktagosítások megtörténtek, melyek e szerint parcelláknak felmérése s hitelesítése vannak: a munka és a költség megkímélése tekintetéből nem vétethetnek volna e ezen munkálatok az állandó kataszter munkálatainak alapjául?

Különösen, ha tekintetbe vétetik, hogy már ezen területek más ügyben

több ízben mérettek fel katonai pontossággal és a legkiválóbb mérnöki szakavatottsággal s hogy mindezen megtörtént mérnöki felmérések igénybe vételével és segélyével a legkimerítőbb, legbővebb s legbiztosabb adatok állának a kataszteri felmérési munkálatok rendelkezésére?!

Bizony ez nemcsak feltűnő, hanem nem is érthető.

No, de mivel azt mondják, hogy ha valaki valamit nem ért, tehát ott hallgasson, hát hallgatunk mi is.

A törvény rendel, a törvénynek hódolni köteleességünk.

Egy megjegyzést azonban még is kockáztatunk, de nem a törvény ellen, hanem a törvény mellett.

A földadó szabályozásáról szóló 1875. évi VII. törvényzikk 57. §-ban azt rendel, „hogy a földadósabályozásának költségeit az állam viseli, a községekben teljesítendő írásbeli munkálatok végzésére szükséges irodalmi helyiségeket s egyéb helyszíni munkák végzésében pedig a szükséges gyakorlati napszámokat satb. a községek ingyen tartoznak adni.“

A végrehajtásban ez a törvény úgy magyaráztatik, hogy az irodákön kívül a községek a mérnöki lakásokat is megadni köteleztetnek.

Ez is kissé nehezen érthető, hanem mivel a gyakorlatban így megy, a felsőbb rendeletek így magyarázzák a fenthivatolt törvény rendelkezését, az alantasabb közegeknek nincs joguk a törvény magyarázatra, legfeljebb csóválhatják fejüket — legbölesebben tesznek pedig, ha teljesítik a felsőbbileg reájok ruházott teendőket.

A kataszterben és az adófizetésben ez a szokás lépett életbe az ötvenes években; s mivel ezekben nincs elévülésnek helye, tehát teljes erőben fenntartotta magát napjainkig, s fenn fogja magát tartani mindig. Miért? — Hja, adó nélkül nem lehet el a világ!

A nemzeti kulturának emelt ezen két nagyszerű esernyőben valóban diszere válik a városnak és hatalmasan diéséri polgárainak haladását és áldozatkészségét. De nem zárkozhatom el e helyen az elől, hogy néhány szóval ne emlékezzem meg Chabad a Józsefrol, a város derék polgármesteréről, ki a legnagyobb mértékben bivan polgártársainak őszinte bizalmát, köztisztelést és szeretetnek örvend és így amazokkal vállvetve vitte keresztül ezen alkotásokat, melyek ugy neki, mint polgártársainak elévülhetetlen emlékül fognak szolgálni az utókor előtt.

A fentebb említett iskola-épület földszintjén van egyuttal a díszes terem is, melyben a hangversenyek, színi- és egyéb előadások szoktak megtartatni. A tágas, karzatokkal körített, gyönyörű csillárak, függönyök- és tükrökkel gazdagon díszített terem csinos színpadával olyan kellemes benyomást tett reánk, hogy szinte kedvünk kerekedett rajta játszani, mit észrevevén a bennünket vezető polgármester, ismétlé a körmöczieknek azon, már Léva is kifejezett óhaját, hogy igen szívesen vennék, ha a lévai műkedvelők egy kis vendégszerelésre felrándulnának. Nem rajtunk mulik. Ha műkedvelőink is ugy akarják, a vakációban Körmöczön áldozhatunk Thaliának.

Estefelé a történelmi nevezetességű zólyomi völgybe rándultunk, a melyen át Görgey seregét Besztercebányára vezetete. A kies völgy, melyen gyakran újabb és újabb elbájoló panoráma tárul elénk, mint-

A lévai „Stefánia-árvaház.“

(Titkári jelentés folytatása.)

Az 1887. évi közgyűlés 2. pontja szerint az akkor hat évre megválasztott igazgató választmány első sorban azt kapta feladatul, hogy az árvák számát (akkor 8 volt) 14-re emelje fel s ehhez képest az épület általunk elfoglalt balszárnyának hátsó lakásából vigye át a növendékeket az utcai részbe. Ezekben a tapasztalatok szerint hűen eljartunk.

A két év alatt kibocsátottunk két árvát, mindkettő fiú. Az egyik, Matula János I. gymnasiumba járt növendék óras mesterségre ment, a másik, Tóke István három elemi osztályt végzett növendék pedig hajlama szerint pék mesterségre távozott. Az elsőt 6 évig ápoltuk, a másikat 3 évig tartottuk intézetünkben.

Felvettünk a két év alatt 9 árvát, 2 leányt és 7 fiút, de amindjárt említendő hullámzások miatt jelenleg 12 árvánk van, kik közül 4 leány és 8 fiú. Egy, a mult őszszel sok és hivatalos kérésre felvett vidéki fiút a rokonok folytonos csalogatásai és szöktetései miatt, azoknak visszaadtuk. Egy felvett fiú a beöltözés előtt künn a rokonoknál halt el, egy pedig — miként azt alább is megemlítendjük — az árvaházban hunyt el.

Ilyenképen ápolunk most árvaházunkban 12 növendéket, kik közül 4 leány, 8 fiú. Vallás szerint 10 róm. kath., 1 református és 1 ág. evangélikus. Tanulmány szerint ovodába jár 2, az elemi iskola első osztályába 1, a másodikba 3, a harmadikba és a negyedikbe 1 s a gymnasium második osztályába 1.

Arva-növendékeink létszámát illetőleg legutóbb az 1886. évi közgyűlés határozott, mely mint már említettük is, számukat 14-re emelte. E létszám a jelen kimutatásból nem tűnik ki, de tényleg a f. 1889. évben eszközölt felvételek szerint már nemesak hogy betelt e szám, de már egy kilépő fiú helyére is felvettünk egy árvát. Miután azonban köztapasztalás szerint őszszel mindig van több felvételt kérelmező folyamodvány a választmány előtt, s azok közt néhány

egy folytatása a városba vezető utnak s oly messzeterjedő, hogy gyalog négy óra hosszat is eltart. Egy századrésze is elég volna nekünk, lévaiaknak, hogy tulboldoggá tegyen.

Ezen völgyben vannak lerakva a nagy költséggel épített vízvezeték csövei, melyek a legüdebb forrásvízzel látják el az egész várost. A várostól nem messze találunk a majális helyet, hol a nyári multságok tartatnak. Tágas, szabad tér a szép völgyben, csinosan fődött és padlózott táncsterem — és egyéb szükséges mellék helyiségekkel.

Beljebb, a 650 méter hosszú vasuti alagut szomszédságában, most épül egy díszes nyári vendéglő, melyben a fáradt és szomjas kiránduló pihenést és frissítőket találhat. A völgy mentén különben a sűrűn elhelyezett padok igen hivogatólag integetnek a pihenni vágyó felé.

A teljes boldfénynél megnéztük még a Flóra-magaslatot is, mely egy különálló, távolról várromnak látszó meredek sziklacsuc, melyre a feljárás — tekervényesen készített utja lévén — nem is fásasztó. A magaslaton még ma is ott leng a nemzeti zászló, melyet tavaly akkor tűztek reá, midőn azt Mailáth István, vármegyénk volt főispánja nevének tiszteletére az ő jelenlétében „Flóra-magaslat“-nak nevezték el.

Az éles és reánk néző szokatlan hegyi levegő — s a két órán át tartó sédtől jól kifáradva s még jobban kiéhezve

igazán mint az árva madár egyedül álló kis árva: a választmány ez uton kéri a közgyűlést arra, hogy hatalmazza ez őt fel arra, melyszerint ily eset beálltan a növendékek számát 16-ra emelhesse fel. Hogy e létszám felemelést mennyiben engedik meg javult pénzügyi viszonyaink, azt alább fogjuk a m. t. közgyűlésnek kifejezni.

Árváink testi és szellemi ápolására az adott helyzetben minden tőlünk telhető megtettünk.

Tanítatásukat a helybeli irgalmas nővérek ovodájában (2) és elemi iskolájukban (2), a reform. népiskolában (1 leány), az állami tanítóképző gyakorló iskolájában (6) és a gymnasiumban (1) eszközöltük. Nem lehet, hogy e helyen igaz köszönetet ne mondjunk a felsorolt iskolák fenntartó hatóságainak azon szíves jóindulatért, melyben árvaházunkat s azzal egyesületünket az által részesítik, hogy a növendékeink után járó tandíjakat minden fokon kegyesen elengedték.

Növendékeink szorgalma s előmenetele általában kielégítőnek mondható. Különösen kiválik e tekintetben közülök a 2. gymnasium osztályba járó Buday József, kire nézve ép ezért odaterjed a választmánynak a m. t. közgyűlés elé vitt kérelme, hogy megengedni méltóztassék, miszerint nevezett fiú tanulmányait még tovább is folytathassa az árvaházban, hogy így egy, esetleg két év mulva a helybeli tanítóképzőbe kerülve, ottani négy éves tanulmányainak végezte alatt majdan árvaházunkban a kisebb iskolásokat házi iskolai-foglalkozásaikban gyámolítva, azok általános értelmi előhaladását a jelenleginél nagyobbra fokozni segíthessen.

Árváink testi ápolását sem tévesztettük szem elől. Nem, mert tudjuk, hogy erkölcsi köteleességünk, miszerint ha józan erkölcsi nevelésen kívüli mást nem adhatunk árváinknak, legalább erős, edzett testalkatuknak kell alapot vetnünk, hogy így egykor az életben kezükkel is biztos kenyeret kereshessenek maguknak. Gondot fordítottunk ezért testők egészségére a lakás, a ruházat, a test tisztaságát illetőleg.

tértünk vissza a városba, hol egy igen kedves társaságban elégettük ki korgó stomaachusainkat s áldozánk kriglikkel Cambrinusnak.

Másnap korán reggel felkeresett a polgármester, kinek kalauzolása mellett átmentünk a csipkeverő tanműhelybe, mely a felvidéken egyetlen a maga nemében. Itt Angyal Emma urnő vezetése alatt egyszerű parasztleányok készítik a szebbnél szebb csipkéket, melyek minden tekintetben versenyre kelhetnek a külföld bármely e nemű készítményével.

A régi vártemplomot, mely a város kiváló érdekessége s a mely Storno hírneves műépítész terve és vezetése mellett óriási költséggel lett renoválva, a messze földön pártját ritkító orgonának szívet és lelket mély áhitatra gerjesztő hangjainál szemléltük meg.

Onnan a városházára mentünk, melyben az egyes hivatalok a legkényelmesebben vannak elhelyezve. Mindenütt és mindenben a legpeldásabb renddel találkozánk. A szép s nagy tanácsteremben láttuk Mailáth Istvánnak Vastagh György jeles festőnk által készített, igazán remek, életnagyságu képét, melyet — mint értesültem — Léva városa is lemásoltatni készül tanácsterme számára. A másolást Angyal Béla reáliskolai tanár fogja eszközölni, ki teljesen meg is érdemli ezen bizalmat, mert a reáliskola dísztermében levő, általa arczkép után festett Deák Ferencz kép s egyéb

TÁRCSA.

Lévától Körmöczbányáig.

— Uti tárcza. —
 (Folytatás és vége.)

A magyar egyesület buzgó és fáradhatlan tevékenységének köszönhető nagy részben azon szép siker, melyet a város a magyarosodás terén eddig elért. Mert míg az iskolák válogatott, jeles tanerői az ifjúság szívébe plántálják a magyar nyelvet, addig az egyesület felolvasásaival, színelőadásokkal, stb. a felnőttek között hódítja a tért s így iparkodik teljesíteni nemes misióját.

Felolvasás után Schöder Károly igazgató szíves vezetése mellett bejártuk a két emeletes főreáliskola minden helyiségeit. Ezen épülethez — ugy külső csin-, mint meglepő, majdnem pazarnak mondható belső berendezésre nézve — hasonlót széles hazában keveset találunk.

Gyönyörű és impozáns épület a polgári leány és elemi iskola is, mely szintén két emeletes és a melyet a körülötte elterülő csinos park még díszesebbé tesz anynyira, hogy első tekintetre akár palotának nézhetné a laikus ember. A berendezés itt is mintaszerű. A leányok nemes elméleti oktatást nyernek, hanem külön terem van berendezve a varrás-, mosás- és vasalásra. A kertészet gyakorlati részét pedig az iskola kertjében ezen célra kihalított külön területen sajátíthatják el ugy a fiúk, mint a leányok.

Az adott viszonyok közt igyekeztünk egészséges eledellel látni el őket, habár tudjuk, hogy e tekintetben, tápláló husétel nyújtásában fejlődő testök érdekében még többet kellene tenni.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1889. május 30-án.

(A levél; a diákok Sylvester napja, az édes otthon; a mézárások siralmas nótája; az igazság Szilágyi tükrében, karcolatok és költések a világ színpadáról.)

Jean Paul azt mondja, hogy a tudósok, fiatal leányok és szerelmesek különösen kedvelik a leveleket. Magam is elhiszem. De azoknak a leveleit maga a tárgy teszi érdekessé és kellemessé. A tudós betűről betűre olvassa kollegája levelét és gyönyörködik, mert elmélkedik a gondolatok felett; a lány fiatal szívvel örömezt bonczolja kedves (?) barátjának sorait és gyönyörködik, mert kedveli a híreket, miket közönségesen pletykának (pardon a kifejezésért) szoktak nevezni; a szerelmes pedig ezerszer is végig olvassa a levelet és gyönyörködik, mert szeret. De mit csináljon egy levelező, ki a vidéki lapok üres hasábjait szokta fecsegéseivel megtölteni, hogy sorainak olvasása alatt a tisztelt olvasó el ne aludjon. Mert ha tudós veszi kezébe, egy két sor után leteszti pápaszemét és mogorván mondja: „Ostobaság az egész. Semmi jóra való gondolat! Olvastam én már különbekezt is!” Ha fiatal lány kezébe jut, rémülve veszi észre csalódását, hogy a divatról egyhangú sines benne. Ha a szerelmes kezébe juttatja a sors, az meg ásitva dobja félre, mert annyit sem ér, mint egy kezdő poéta szerelmet lehelő és gyulasztó zengeménye.

Ez aztán a gordiusi csomó!

Mikor az ember félig-meddig kiokumálta a tárgyat, akkor meg azon töri a fejét, hogy tulajdonképp mit is írjon felőle.

Propos. Jean Paul mondása még sem egészen teljes, mert a diákok is szeretik a levelet, — már tudniillik a nehezebb fajtát, a melyiken rajta van az öt pecsét; kivált a mostani időben, mikor e hó 28-án az egyetem Sylvester napját ülték. E napon záródott az iskolai év az egyetemen, e napon irattak alá az indexek és e napnak öröme lett üressé a piros bugyellárius és e nap emlékére énekelte Bukovay Absentiust, hogy:

Üres már a, üres már a piros bugyellárius
Nincsen benne egy rongyos krajczár is,
Nem győztem a levélhódort várni,
Be kellett a, be kellett az überzichert vágni.

A vizsgákon azonban még szurkolnak, de ennek dacára is a pakolás már javában folyik és a gőzök már nemsokára röpítik a jókedvű fiukat a hónapos szobák fullasztó levegőjéből az anyaszeretet és a sonkák és kolbászok kiapadhatatlan forrása, az édes otthon felé, a hol nem olvas Pulszky katalógust és a hol nem kell a turócsuszáért huszonöt krajczárt fizetni, és a hol egy porció rostélyosnál nem kell krumpli és hagyma közül a húst pápaszemmel kikeresni, hol a frissen kaszált széna tetején kényelmesen

csinos és sikerült művei mesterükre valának.

Időnk rövidre levén szabva, a pénzverőhivatal megtekintését máskorra kelle halasztanunk s miután még Szent-Kereszten egy kedves kötelesség teljesítése várt reánk, d. e. 9 órákor bucsut vettünk a polgármestertől s kedves családjától. Nehezen váltunk el a várostól, mely úgy anyagi, mint szellemi s kivált kulturális kincseit tekintve, nemcsak vármegyénknek, hanem egész hazánk egyik gyöngye s mely rövid idő alatt oly sok élvezetet nyújtott nekünk. Kedves emlékekkel gazdagodtan távoztunk el a városból, melynek ősrégi falai között a már kiveszni induló, igazi magyar vendégszeretet környezett. Ezt hoztuk magunkkal örök emlékül első sorban. Innen, a távolból pedig azt kívánjuk, hogy vármegyénk ezen magyar oázisát, melyben a magyarság forrása a legbővebben csörgedez, a magyarok Istene virágoztassa és tegye boldogokká annak lelkes és hazafias polgárait!

Visszatérve Szt.-Keresztre, kissé rendezkedtünk öltözetünket és a lehetőségig szalonba csapva magunkat, felsietünk a püspöki lakba tisztelni és tüszöltö-egyletünk nevében szóval is halás köszönetet mondani Bende Imre öméltségének a kegyes adományért. Öméltsége a nála már megszokott szívesseggel fogadott s Pazar barátom rövid köszönő beszéde után a majdnem egy óra hosszát tartó kedélyes társalgás közben élénken tudakozódott Léva felől, melyről — úgy mond — már sok szépet hallott.

Ebédig a kert egy részét jártuk be, mert a 40 holdat tevő kert-terület megtekintésére nem volt időnk. Gyönyörködünk a lak körül levő diszes parkban, a ritka szép szökőkútban. — Atmentünk a nagy

heverészet, hol nem esküsznek éhhalált a mézárások a főváros szegény lakóinak.

Édes otthon, te az elbágyadt diákok Rémi (azelőtt Hangli) kioszkja! Hányan sóhajtoznak a szomorúság hetében (t. i. mikor a vizsgák tartanak) a német költővel: „Wenn ich ein Vögeln wär!” Oda baha nem fizet a mutter nyolczvan krajczárt egy kilo husért, oda baha a nyomtatékot is ingyen adják.

Mert itt Pesten, miután a szabályrendelet szerint a húst nem volt szabad nyomtatékkal mérni, az élelmes mézárások kifundálták, hogy hát tulajdonképpem meg lehet azt csinálni, hogy a kecske is jól lakjék, meg a káposzta is megmaradjon és a husárát vagy huszonöt százalékkal feljebb emelték. Hanem az egyszer elszámították magukat, mert a főváros nem akart meghalni éhen, és ebbeli szándékát be is jelentette az érdekes tanácsnak, mely viszont kijelentette, hogy helyes. Ennélfogva a tanácsosok — nem a királyiak, sem a miniszteriek, csak a városiak — azon rendeletet adták ki, dacára annak, hogy három jó ur védelmébe vette a mézárásokat, hogy ezentul megengettik a vidéki busbehozatal és húscsarnokot fognak felállítani. — És a mézárások szomorú szívvel látják irgalmatlanul elhízott ábrándjaiknak iszonytató gyorsan való lesoványodását és sorvadását! A ki másnak vermet ás és a többi... Ugy van. És így van jól.

Valamint így van jól Szilágyi programja is, melyet szerdai beszédében előterjesztett, melyet az ellenzék a legnagyobb rokonszenvvel fogadott, mert hiszen 14 év óta ő is csak azt akarta. Tiszta is megnézte a maga ábrázatját Szilágyi tükrében, de rémülve hőkölt vissza; megijedt önmagától. Szilágyi azután meg is ígérte reformjai tervének kivételét — dacára annak, hogy Baross csóválta a fejét, — már t. i. úgy ha Vekerle t. kollegája enged egy kissé a zsebében kotorászni.

Ugy látszik, hogy a szerb kormány is nagyon kotort a hamuban, mert megégette az ujját. A mint a lapok írják, a kormány bujtogatta fel a népet a haladópartiak ellen, kik gyűlést tartottak Belgrádban. Hanem a parázs lángot vetett, s az elemek kitörését most már ők maguk sem bírták megakadályozni. A tüntetés, mint tudjuk, véres jeleetekkel folyt le, s az egésznek az éle a part vezére Garasanin ellen irányult, kinek kiadását a tömeg vérszomjasan követelte. A nép dühét növelte az, hogy Garasanin agyonlőtt egy realiskolai tanuló. Anyai bizonyos azonban, hogy a tüntetésnek politikai jelentősége is volt, a mennyiben svábpartiaknak neveztek a haladópartot és notabene a szerbek svábok alatt az osztrák-magyarokat értik.

Nem tudom, nem szólnak-e közbe Clemenceau beszédének is, ki a párisi parlamentben a radikálisok álláspontját fejtegette s hadat üzent a katolikus egyháznak azáltal, hogy partja nevében kimondta, hogy a papi domíniumokat államosítani kell. Az eszme, mint hírlik, igen labra kapott és élénk vita tárgyat képezi egyes körökben. Egy nagy újdonság merült fel a di-

melegházakba, melyekben az ananász és citrom mellett ott díszlenek az exotikus növényzet számos és ritka fajai az ezernyi ezer virág által körítve.

Egy órákor megszólalt a csengetyű. Felsietünk a lakba és onnan az étterembe, hol a méltóságos házigazda szeretetreméltó előzékenysége és kifogyhatlan kedélyessége volt a legkedvesebb fűszer, mely egy ebédet valóban feledhetlenné tehet. Ebéd közben említé fel ő méltósága, hogy e hó 20-án néhány napig tartó körútra indul Selmeczbányától lefelé Lévának s onnan Aranyos-Maróth, — Némethin Szent-Benedek felé vissza. Együttal azon ígérettel örvendeztetett meg bennünket, hogy Léván áthaladva, rövid időre városunkat is megtekintési látogatásával.

Délután 3 órákor ültünk kocsira, hogy hazatérjünk s meghozzuk a népszerű püspök látogatásának kedves hírét.

Jaross Ferencz.

Elbujdosnám...

— Nelynek. —

Elbujdosnám messze,
Sűrű r. ngetegbe,
Fáradt szívem ott tán
Végre megpihenne.

Elfeledne mindent,
Szerelmet, hűséget,
Csalódást, bánatot,
Mardosó kétséget.

Elbujdosnám messze,
Örökre elmennek,
Hogyha átkom s üdvöm,
Ha rabod nem leauek.

Oh, de hogyha téged,
Nelly, nem látnálak,
Szívem meghasadna,
Meghalnék utánad!

Russzulegh Tivadár.

vatvilágban, t. i. a hölgyek kimondták a halálós ítéletet a tourneurre. A bő ujjakkal s szűk mangettával ellátott világos színű nyári ruhák igen élénkké teszik a sétatereket és a korzót. Különbö erről bőven a divat-lap legutolsó száma.

Fővárosi levelező.

Meghívó a turin-párisi kirándulásra 1889. július 2—16.

Helpy Ignác országgyűlési képviselő elnökle alatt, írókból, művészekből, országgyűlési képviselőkől, bírákból, tanárokból, ügyvédekből és más tisztességes társadalmi állású férfiakból, utazó-társaság állott össze. E társaság elhatározta, hogy 1889. július 2—16. kirándulást fog rendezni Turinba és folytatólag Párisba. Az utazó-társaság vezetésére Helpy Ignác országgyűlési képviselő kérést fel, titkárnak és pénztárosnak pedig Dolinay Gyula választotta meg. A nagy rendezőbizottság következőleg alakult meg Helpy Ignác országgyűlési képviselő elnökle alatt: Abrányi Emil, dr. Arányi Miksa, Bartók Lajos, Dolinay Gyula, Gelléri Mór, Graza György, dr. Günther Antal, Gyenes László, Hentaller Lajos, Hajós Zsigmond, Hevesy József, dr. Kennedy Géza, Kaffka László, Dr. Krajsnik Ferencz, Kállossy József, Kelemen Gábor, Liszka Béla, Lukács Gyula, dr. Molnár Antal, Meszlényi Lajos, Maszák Hugó, dr. Nagy Gyula, Polónyi Géza, dr. Radó Antal, Rákossy Viktor, Relle Iván, dr. Sturm Albert, Szentkirályi Albert, Szana Tamás, Szohner Antal, Szaevay Imre, Széll Farkas, Tömösváry Lajos, dr. Várady Antal. — A kirándulás általános programja. (A részletes, kimerítő utiprogram indulás előtt adatik ki.) Indulás Budapestről a Dél-vasut vonalán, 1889. július 2-án délután. Másnap Velenczében tartózkodás. — Julius 4-én tovább utazás. Időzés Veronában és Milanóban. Megérkezés aznap este Turinba. — Turinban jul. 5-én Helpy Ignác vezetése mellett látogatás Kosuth Lajos nagy hazánkfánál. Egész nap Turinban tartózkodás. Másnap tovább utazás, a mont-cenis alaguton keresztül, Dél-Franciaországban át, Párisba. — Párisban időzés július 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. Az ottani Magyar-Egylet tagjaiból és Párisban tartózkodó egyéb honfitársainkból alakuló kalauzoló-bizottság vezetése mellett, 15—20 főnyi csoportokra eloszolva, czélszerűen megállapított napiprogramm szerint, a látnivalók megtekintése és a kiállítás látogatása. — A lakást és ellátást úgy Velenczében, mint Turinban és Párisban egész ott tartózkodás alatt a közös pénztár felezi. Ilyképen az utazás és ellátás együttes költsége, második osztályu kupékban, kényelmesen és nyugodtan utazva: 160 frt. — A Párisban való előirt tartózkodás után, a jegy még 20 napi érvénynyel bír, mely időt ki-kitetszése szerint tölthet el s visszautazhatik bármely vonattal. — A kirándulásban hölgyek is vehetnek részt, a kik kényelméről különösen gondoskodva lesz. Részt vehetnek családtagok is, de tiz éven aluli gyermekek nem. A részvételi-díj két részleiben fizetendő: 60 frt előzetesen a beirat-

A jerichói rózsá.

A jerichói rózsá a világ leghíresebb és legtökéletesebb jelenségei közé tartozik. Már az izraeliták ősrégi legendáiban is esodálatos szerepet játszik.

A róla szóló monda e következőleg hangzik:

„Midőn a zsidóknak át kellett menni a Jordánon, hogy Palesztinát elfoglalhassák, először is azon helyet kellett elfoglalniok, mely a tartományt uralta, s e hely pedig: a rózsákkal elárasztott Jerichó volt.

Józsua átlépett a szent folyón, kémekeket küldött Jerichó felé, — és kémei után rögtön maga is a város ellen indult erős seregével, hogy azt bevegye. — A város azonban ellentállt az ostromnak. Józsua ekkor elkezdett az Urhoz imádkozni és a hetedik napon látománya volt, melyben sötét, áthatlan gombolyagot vett észre, mely előle a Jordán felé szaladt.

Alig ért azonban a szent folyamhoz, midőn trombita hangokat hallott, s a sötét gombolyag kettéváltván, folyton növekedett. — Egyszerre a gombolyagban megpillantá Jerichó falait, melyek összeomlottak s ő diadalmasan vonult be a városba!

Ez álmodt ő isteni jelnek magyarázta.

Reménytelve ment napkeltekor sátra elé, hogy reggeli imáját elvégezze. Ekkor a szél egy sötét gombolyagot sodort eléje, ép olyat, a minőt álmában látott. Ő térdre esett s hálaimát rebogett az Urhoz, a gombolyagot felemelte s visszatért harc-czosaihoz.

Az ostrom hetedik napján a Jordánból vizet hozatott magának, betette a sötét gombolyagot, s az felpattant a vízben. Ezt elmondta harc-czosainak s ujjában

kozsánál, 100 frt pedig június hó 25-ig, mindenkor Dolinay Gyula titkár és pénztáros kezeihez és nyugtájára, Kecskeméti-utca 13. sz. alatt, hol a kirándulási bizottság irodája van. Felvilágosítások nyerhetők még a délutáni órákban, az írói és művészi körben is, az ott található rendezőbizottsági tagoktól. — A részvételi-díj teljes összege egyszerre is lefizethető. Utlevél nem szükséges. — Az utra egyszerű utazó-ruha és fekete szalon-öltöny viendő. — A kirándulás zártkörű, csak meghívottak vehetnek részt. Meghívót csakis a rendezőbizottság adhat ki. Tehát meghívók kieszközölése végett a rendezőbizottság tagjaihoz lehet folyamodni azoknak, kik ily külön meghívóra igényt tarthatnak. A létszám bizonyos határig terjedhet. Tul jelentkezés esetében előjoggal azok bírnak, kik a 60 frt első részletet korábban beszolgáltatták, annál fogva ezelszerű az első részletdíjat mielőbb lefizetni. A rendezőbizottság megbízásából és nevében Dolinay Gyula.

Különfélék.

— **Egyházi zene.** Mint értesülünk a lévai zenekedvelők társasága, egyesülten a dalárda vegyes karával, a pünkösdi ünnepek fényét, s a hívek buzgóágát emelendő, egy a piaristák templomában, valamint a plebániái templomban is a sz. miséken közre fognak működni. Ez alkalommal elő fog adni id. Uhrin Pál volt lévai r. k. kántortanító F. dur. miséje. (Föl magasztos ihletésben.) A betéteket, (offertoriumra) „Ave Maria“ Verdítől duett, énekelik Szilassy Mariska (sopran), Bobok Mariska (alt) urbölygek; „Tantum ergo“ Kemptertől zenekísérettel az egész kar, „Veni Sancte“ férfi négyes, előadja a férfi kar.

— **Dalestély.** A lévai dalárda — mint értesülünk — e hó 13-án és 27-én partoló tagjai és családjaik számára beléptidij nélküli dalestélyeket rendez a Kolibál-téle kertben. Az estélyekre, melyek 6 órákor veszik kezdetüket, minden egyleti tagnak joga van vendégeket hozni. — Előre örülünk a kedélyes estélyeknek, mert tudjuk, hogy közönségünket a legkellemesebben fogják szórakoztatni.

— **Nehéz idő** vonult el e hó 30-án Léva és határa felett. A délelőtti rekkenő hőseget délután 1—2 óra között jégeső és nagy zápor követte. A jég tetemes károkat okozott a város keleti részén fekvő szőlőkben és szántóföldeken. Az eső pedig, mely oly rohamosan jött, hogy a városon patak-ként folyt le a víz, szintén okozott kárt, amennyiben a rohanó ár az alantabb fekvő helyeken beiszapolta a vetéseket.

— **A néptanítók nyugdíja.** A néptanítók örömmel értesülhetnek, hogy egy régi és jogos kívánságuk teljesülöben van: nyugdíjügyük reformálás alá kerül s van kilátás reá, hogy az új törvény ugyanazon alapon fogja kimérni a tanítói nyugdíjat, mint a mely kulcs szerint ez az állami tisztviselőknél történik. Így nyilatkoztak a kormányelnök, a szakminiszter s a két állami titkár is a náluk tisztelő és a nyugdíjtörvény revízióját sürgető tanítói küldöttségek előtt.

dühösen megtámadta az általa ostromolt várost. A város falai a támadásnál összeomlottak s katonái benyomultak Jerichóba s midőn ő a kezében levő száraz ágra tekintett, az pompás rózsává változott. — Ő azt jerichói rózsának nevezte, mert neki a város elfoglalásánál segélyére volt.

A virág azonban ép oly kevésbé rózsá, mint amennyire nem igaz, hogy csak Jerichó környékén található; mert igaz, hogy elfajzott állapotjában ugyan, — de mégis található Délusztráliában is.

Tulajdonképpeni hazája csakugyan tényleg keleten van: Szíriában, Palesztinában, Egyiptomban, Arábiában, s a Vörös-tenger partján szintén található. Ott a szikár, homokos helyeken lehet felfedezni egy kis fát — mint olvassuk, — ágas-bogas galyaival, melynek szárai számtalan apró virágbimbóban végződnek.

Ez a jerichói rózsá.

Miért volt éppen ezen igénytelen virág a régi időkől fogva oly nagy figyelem tárgya?

A doioq sokkal egyszerűbb, mintsem gondolnánk, „s csak is a puszták álmai varázstolták oly nagyszerűvé és burkolták a mondák homályába.“

Száraz állapotban a növénynek ágacskaí mind golyóalakúvá huzódnak össze, ha aztán eső esik, kinyílik a gömböcske és az ágacskaí ismét felegyenesednek, a virágok visszakapják eredeti színüket.

De ez mind elvész ismét, ha a nedvesség elpárolog. A viharok, melyek a sivatagon dühöngnek, leszakasztják a száraz golyót, mely a földre gurulva a vízben rögtön szétnyílik.

Innen van a növénynek a botanikában: „Amomum rosa santa Maria és Anastasia“

— **Guttman István**, nagy-sallói föld-birtokos, vármegyénk törvényhatósági bizottsági tagja, Nagy-Salló városának sok éven át buzgó a derék előjárója e hó 1-én 73 éves korában végelegyüségében meghalt — Nyugodjék békében!

— **Kugli-arisztokrata**. — Léván történt, hogy egy népfelkeltési tiszttal megszókozott, szűkebb körben azon skrupulizált: vajjon lehet-e neki egy „kőrj egy zővel“ — ki véletlenül gyakorlaton behívott két csilagos altiszt — kuglizni . . ; végre az öreg ur, aki egyébként igen szeretett, kedves cimborá, rövidebb idő óta élvezett katonai tekintélyének egész súlyával kijelenté, hogy a charge nem engedi „a pakonbiróra való közös puskázást“. — S a civill partnerek, a kik úgy látszik mind a népfelkeltési kötelekbe tartoznak, hódolattal fogadták a megállapodást; mert nem akadt közöttük egyetlen, a ki más nézetet mert volna nyilvánítani, nem akadt egy „genie“, a ki megmagyarázta volna a tiszttal, miszerint most nincs szolgálatban s így talán fel sem akasztják, ha egy tisztességes állású emberrel — (kit az altiszt ruha sem borít be annyira) — szóba áll és őt, mint a lévai járás egyik köztisztviselőjét, a kukorica-nadrágban is illő felismerni. — **Több demokrata**. — (Adjuk e hirt és sajnálkozunk az eset felett, mert a lévai társasélet — eddig legalább tudunkkal — oly egészséges irányban fejlődött, hogy az ily kaszt- vagy osztály-megkülönböztetés nem fordult elő. — Intelligens, demokratikus szellem volt itt az uralkodó, s főként az idegenek iránt kellő figyelmet tanúsítani udvarias kötelességének ismerte mindenkor. — Szerk.)

— **Hymen**. — **Kohn Mina** kisasszonyt, **Kohn Ambrus** lévai főrabbi kedves leányát a napokban jegyezte el Schveib Mór pozsonyi rabbijelölt. — Legyenek boldogok!

— **A csütörtöki sebes eső** alkalmával Léván is majd szerencsétlenség történt; egy egész utca uszott víz hullámok között; a házak kertjei, melléképületei, sőt több helyen a szobákba is behatolt a víz. A veszélyezett utczában legtöbbet szenvedtek a „Stefánia-árvaház“ épületei; egyik lakása már-már használhatatlanná vált; a legutóbbi víz pedig már a nagy bérház udvarára s melléképületeibe is behatolt. Ily körülmények között ott főként nagyobb igényű, s így többet fizető lakó meg nem fog maradni. Azt mondják az utca lakói, hogy e kalamitást újabb keletű, azóta torlódik meg a víz ily óriási mértékben, mióta a sétater alatt a gymn. építkezése folytán befedték a levezőt csatornát. Ha ez így van: nemcsak az árvaház hatóságának, de főként a város előjáróságának kötelessége a csatorna átalakítása iránt sürgősen intézkedni.

— **Munkakiállítás**. A lévai ipariskola tanulóit által az évi zárvizsgára készítendő munkákból az idén is kiállítás rendez a tanítótestület f. hó 16-án, a r. k. elemi fiúiskola 5. oszt. tantermében. A kiállítást, mely — mint értesülünk — igen érdekesnek ígérkezik, miután abban a

neve és látszólag csodás, titokteljes eredetűnek tűnik fel; azért a jerichói rózsaszádadokkal ezélt hatathós talizmánnak tekintetett.

A keresztes vitézek arannyal fizették, és aki Európában ily rózsára szert tehetett, az — a monda szerint — meg volt védve a betegségekétől. Csak a mult században vizsgálták meg a virágokat tüzetesebben s azóta kevesebb becseben tartják. Most már fűvészkertekben is tenyésztik; de tenyésztése különös maradt, mert minden évben magról kell vetni.

Oroszországban Kiew tűnik ki e virágtenyésztésben. Jerichó környékén azonban e virág többé nem található.

Ezelőtt azt hitték, hogy a jerichói rózsák csak karácsony éjjelén nyílnak; mert a virág oly drága volt, hogy csak ily alkalmakkor fakasztották fel. Há nem féltek volna, hogy e virág varázsát ne csak ily szent időben szakmányolják ki, akkor rá jöttek volna, hogy a virág mindannyiszor kinyílik, valahányszor azt vízbe teszik és megszáradva ismételni lehet rajta e műtétet.

A különös jelenség háromnegyed óráig tart, ekkor a növény négyszer nagyobb lesz. Ha vízben hagyatják, kis levelei fakadnak. Körölbőlül tíz napig a növény friss, azután elszárad és kivesz. — Már akkor elvesztette erejét s többé nem fakad fel.

A babona újabb időben azt találta ki, hogy a kínél a rózsák többé fel nem nyílnak, az meghal!!

Arany L.

tanulók legtöbbje részt veendő, — melegen ajánljuk egy iparos polgártársaink, mint a helyi ipar iránt érdeklődők figyelmébe. A kiállítás nyitva lesz 8 óráig este 6 óráig.

— **A vasuti személy-portó ügye** gyorsan halad. Már a minisztertanács is hozzájárult Baross Gábor közlekedési miniszter ama tervéhez, hogy augusztus elsejével a magyar államvasut összes vonalain életbe lépjen. A közlekedési miniszterium egy külön bizottsága már ki is dolgozta a tarifát. Adatok is kerülnek róla nyilvánosságra, de azok hitelességét még nem lehet ellenőrizni, mert hivatalos értesítés még nincs. Állítólag a magyar államvasut egész hálózatát 14 szakaszra fogják osztani s minden szakaszban ezek lesznek az egységárak: első osztályon 50 kr., másodikon 40 kr, harmadikon 25 kr. E szerint a legmesszebb pontra is el lehet menni első helyen 7 frtért, a másodikon 5 ft 60 krért, harmadikon 3 frt 5 krért. Ennél olcsóbb utazást már csak nem lehet kívánni. Hasonló olcsó árak lesznek a közeli kiránduló helyekre is. Mint a lapok írják, Baross miniszter azon van, hogy e személy-portót más hazai vasutaink is elfogadják.

— **Mennyit pusztít az árvíz?** Szomorúan érdekes adatokat közöl erről a hivatalos kimutatás, mely hazánk tavalyi terméséről szól. Magyarország tavalyi termésének értéke megközelítő számitás szerint 753 millió frt értéket képviselt, a mi 26 millióval kevesebb az 1887-diki, de 36 millióval több az 1886-diki termés értékénél. A megművelt területből 615,622 holdon semmisült meg a vetés, mintegy 24 millió frt értékben; ennek fele, tehát 12 millió frt, az árvíz okozta károokra esik, másik fele különféle más elemi csapásokra, mint jég, aszály, stb.

— **Hidépítés**. A nagy-szombat-krakói államuton Léván, a Percz vízen új vashíd épül, melyre a bars megyei kir. építészeti hivatal mult hó 29-én az árlejtést megtartván, Siska Gusztáv nagy-kálnai építész ajánlatát fogadta el s vele a szerződést megkötötte.

— **Magyarország a párisi kiállításon** három osztályban szerepel: a nemzetgazdaságiban, szépművészetiben és ipariban. Mennyiségileg nem sokban ugyan, de minőségileg igen figyelemre méltó a képviselő. Egy szegedi paraszt szintén ott van a kiállítók között. Torontali házi-ipari czikkeket vitt ki s az ó-bessenyoí kötényeken kapva-kapnak a párisi iskolás leányok. Felesége megtanult francziául és eredeti ügyességgel ajánlja holmiját. Ez a paraszt házaspár okosabb volt sok szövő-iparosunknál.

— **Május hónapban elhaltak**. Szivák Jánosné, született Markó Anna élt 25 évet, Pusztai Vinczéné, született Sárközi Örszöbet élt 37 évet, Rendek Julianna élt 17³/₄ évet, Balázs Berta élt 11 évet, Gazsi Kamil, élt 47 évet, özv. Krausz Benjáminné, született Neuman Katalin, élt 73 évet, Nikman József élt 65 évet, Cservik Zsigmond, élt 26 évet, Dohány Jánosné, született Szabó Lidia, élt 75 évet, Halupek Magdolna, élt 43³/₄ évet, Szedmák Anna, élt 5¹/₂ évet Heichler Gyula, élt 1¹/₂ hónapot.

— **RÖVID HIREK**. — **Belgrádban** a zavargások e héten nagyobb arányokat öltöttek és a csöcselék erőszakosságai annyira fajultak, hogy formaszzerű ostrom-állapotot kellett elrendelni. — **A honvédcsoport** Erdélyben nemsokára két új emlékkő fogja hirdetni s megörökíteni. Deesen és Piskin állítanak emlékoszlopokat. — **A közoktatásügyi miniszteriumban**, hurszerint, nagyobb személyváltozások lesznek mert az előkelőbb hivatalok viselői közül többen lemondtak. — **Az Eiffel-torony** vilamos világítása megfelel vagy 55,000 gertya fénynek. Ezt a fényt alkalmas reflektorokkal tizenháromszorosra emelik. — **Margit** olasz királyné a nyáron állítólag Kissingenbe megy s ott találkozni fog a fiatal német császárnéval. — **A sztrajkok** Németországban nagyobb részt már megszüntek.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Kutya meleg. Alfréd: De kutya meleg van ma nagysám, úgy izzadok, mint egy számár. Kegyed nem? Irma: Oh nem, én egészen más fajhoz tartozom!

Mi a legnehezebb. Könyvet írni könnyű, nem kell hozzá más, mint tinta, toll, meg türelmes papír. Könyvet nyomtatni már valamivel nehezebb, mert a langeszt írónak rendszerint olvashatlan írásuk van. Könyvet olvasni még nehezebb, mert igen sok könyv olvasása mély álomba merít az embert. De mindezek között a legnehezebb: könyvet eladni.

TANÜGY.

I. Vizsgalati rend

a lévai k. r. főgymnásiumban.

Junius 13-án vizsgálat a hittanból az I—VII. osztályban. — 14-én délelőtt: VII. és VI. osztályban a nyelvek, a IV. és II. oszt. a reál-tárgyak csoportja. — 15-én délelőtt: V. és III. oszt. a reál-tárgyak, az I. oszt. a nyelvek csoportja. 17-én délelőtt: VII. és VI. osztályban a reáltárgyak, a IV. és II. osztályban a nyelvek cso-

portja. — 18-án délután évrázó ünnepély. — 19-én délelőtt: V. és III. oszt. a nyelvek, az I. oszt. a reáltárgyak csoportja. 21-én sz. gyónás és áldozás. — 22-én a magántanulók írásbeli vizsgálat. — 24-én a magántanulók szóbeli vizsgálat.

Junius 25. és 26-án a szóbeli érettségi vizsgálat.

Junius 29-én Te Deum és az iskolai bizonyítványok kiosztása.

Kelt Léván, 1889. május 30.

A főgymn. igazgatóság.

II.

Az állami tanítóképzővel kapcsolott gyakorló elemi iskolában a vizsga jun. hó 21-én, reggel 8 óráan kezdve, fog tartatni.

Léván, 1889. máj. 31.

Az igazgatóság.

III.

A lévai ipariskola összes osztályaiban a vizsgálatok e hó 15-én este 6 órakor lesznek megtartva a r. k. elemi fiúiskola tantermeiben.

Másnap, azaz e hó 16-án, lesz a tanulók munkáinak kiállítása a r. k. elemi fiúiskola V-ik osztályának tantermében. — Ugy a vizsgákra, mint a kiállítás megtekintésére a tanügy barátokat szívesen meghívja. Léván, 1889. június hó 1.

az igazgatóság.

IV.

Tanító-egyleti gyűlés.

A barsi ev. ref. tanító-egylet folyó évi május hó 21-ik napján tartotta Léván rendez tavaszi közgyűlését, melyen az egylet tagjai szokatlan szép számban jelentek meg.

A gyűlés tárgyai közül a következő fontosabbakat jelezhetem:

a) Az elnöki jelentés egész terjedelmében örövendes tudomásul vétetett.

b) Egyletünk, ambar annak idejében az egytetemes tanítógyűlésnek ez évbni megtartása mellett nyilatkozott, mégis a végrehajtó bizottság felhívása folytán az augusztus 20-ikára összehívott végrehajtó bizottsági nagy gyűlésre megválasztá képviselőit Kutassy Dénes egyleti elnök és Végh István személyében. E képviselők megbízást nyertek az orsz. prot. tanítógyűlést előkészítő bizottsági gyűlésben is részt venni egyletünk nevében.

A gyűlések tárgyat egyletünk nem szaporítja, megelégszik azokkal, melyek eddig napirendre tűzettek.

c) A régen nélkülözött gyakorlati tanítás egyleti életünk munkaterén ismét napirendre került. — Kiss Gyula lévai II-od tanító gyakorlati tanítása felett élénk eszmecserre indult meg, melynek végeredménye ez: Nem betanított előadást, nem cenzurát, hanem titkot keressünk, annak a titkát hogy az eredmény és cél hogyan érhető el legrövidebb idő alatt, legkevesebb teherrel mint a tanuló, mint pedig a tanító részéről.

d) Végh István „Idealizmus, realizmus és naturalizmus a nevelésben“ czim alatt egy értekezést olvasott fel, mely érdemkönyvre méltattatott, egyuttal határozatott, hogy kéressék fel a „Bars“ szerkesztősege, hogy lapjában a fentjelzett munkának helyet adni szíveskedjék.

e) Utolsó fontos tárgya volt a gyűlésnek a tisztújítás. Az egylet tisztviselőivé lettek: Elnök. Kutassy Dénes lévai főtanító, most már harmadizben; főjegyző: Végh István; aljegyző: Huszár Károly; pénztárnok; Konta Dezső; könyvtárnok: Kiss Gyula. — Az egylet választmánya maradt, ugy a mint régen volt.

f) A délutáni órák alkalmával Makay Sándor képezési szaktanár ur kertészeti előadásában gyönyörködtünk, ki a gyümölcs-fanemesítés legkönnyebb és legbiztosabb módjaival ismertetet meg bennünket.

Fogadja e helyen is szíves fáradságáért őszinte köszönetünket.

n.

V. Meghívó.

A „Léva és vidéke“ cz. róm. kath. néptanító egylet f. évi junius hó 5-én, Léván, reggeli 9 órakor — a szokott helyiségben — tartja évi rendes közgyűlését, melyre az egylet tagjai s a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívottak.

A közgyűlést megelőzi a helybeli róm. kath. pleoania-emplomban megtartandó „Veni Sancte“ és a sz. miseáldozat bemutatása.

A közgyűlés tárgysorozata:

a.) Elnöki megnyitó beszéd.

b.) A választmány évi jelentésének tárgyalása.

c.) 3 tagu számvizsgáló bizottság ki küldése a számadások megvizsgálására.

d.) A 12. választmányi tagnak titkos szavazás utjáni választása.

e.) A bíráló 5-ös bizottság által pályakoszoruzott elméleti s gyakorlati tételek megvitatása.

f.) Esetleg tiszteletbeli tagok felvétele.

g.) Felmerült indítványok tárgyalása. Garam-Kesz, 1889. május 15.

Az elnökség megbízásából: Hlaványi János egyli. főjegyző.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

I.

A műkedvelők számadása.

A műkedvelők társasága által rendezett előadások bevételei és kiadásairól szóló részletes kimutatás.

I. Bevétel. 41 bérlet után 143 frt 50 kr.

1-ső előadás bevétele volt 71 „ — „

2-ik előadás bevétele volt 95 „ 50 „

3-ik előadás bevétele volt 63 „ — „

Összesen 373 frt — kr.

II. Kiadás.

Szindarabok ára . . . . . 34 frt 14 kr.

Szinlapok nyomtatása . . . . . 27 „ 66 „

Szinpad felállítás . . . . . 10 „ — „

Szinpad javítása . . . . . 14 „ — „

Zene . . . . . 30 „ — „

Világítás . . . . . 30 „ 15 „

Teremért . . . . . 35 „ — „

Teremdiszítés . . . . . 5 „ 7 „

Gényei fuvarok díja . . . . . 21 „ 50 „

Szinlapok szétküldése . . . . . 11 „ 64 „

Fodrász díja . . . . . 5 „ — „

Szolgának díja . . . . . 15 „ — „

Munkások és napszámosok díjai . . . . . 12 „ — „

Színlelőadásokra a hölgyek hozatala és elvitelért fuvarok . . . . . 12 „ — „

Összesen 263 „ 81 „

I. Bevétel volt . . . . . 373 frt — kr.

II. Kiadás volt . . . . . 263 „ 81 „

Maradvány 109 „ 19 „

Egy-egy jótékony ezérajut 54 frt 59¹/₂ kr., mely összegeket a rendező bizottság az egyleteknek átadta.

A számadások az egész társulat tagjainak jelenlétében történvén, azok helyben hagyattak; a 34 frt értékű könyvek, valamint a számadásokhoz szükséges igazolványok és nyugták megörzés végett Pazár Károlyra bizattak, melyek az érdeklődők által barmikor megtekinthetők.

A különféle mende-mondákkal szemben van szerencsem rendezetesen kijelenteni, hogy a jótékonyág magasztos tüze által indíttatva, a melyen a semmittevők szava és ténye elég, — őszszel újra kéni fogjuk kegyes pártfogóink nagyrebecsült szíves támogatását.

Léván, 1889. máj. 30.

Pazár Károly.

II.

A műkedvelők szintársulata által rendezett jótékonyági jövedelem felét, 54 frt 59 kr, midőn ezennel nyugtázom, van szerencsem a társulat összes nemes érdemű tagjainak a kegyes adományért hálás köszönetemet nyilvánítani.

Léván, 1889. máj. 24.

Ehrenfeld Mór, tüzoltó-egyl. pénztárnok.

III.

A „Stefánia-árvaház“ javára Levaticch Irma kisasszony egy paplant két felhuzattal, két kabátot, egy nagy kendőt és egy pár cipőt; Levaticch Gusztávné öngyásága egy zsák burgonyát, egy koszoru hagymát; Faith Gyulané ur hat drb. sapkát adományozott.

Fogadják az árvák hálás köszönetét.

Léva, 1889. május 31.

Az árvaház gondnoksága.

Lévai piaczi árak.

Rovatveze 6: Kőnya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt — kr, 6 frt 20 kr. Kétszeres 5 frt — kr, 5 frt 20 kr. Rozs 5 frt. — kr. 5 frt 20 kr. Arpa 4 frt 50 kr, 6 frt — kr. Zab 6 frt. — kr, 6 frt 20 kr. Kukoricza 4 frt. 60 kr, 5 frt — kr. Bab 6 frt — kr, 6 frt. 80 kr. Lencse 6 frt 50 kr. 7 frt — kr. Köles 4 frt. — 4 frt 50 kr.

Övakodjunk a csalóktól.

Schwaz, Tirolban. A mult télen erős gyomorbaiban szenvedtem. Etvágyhiány, főfájás és székrekedés gyötörték és csakis Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacainak köszönhetem tökéletes felgyógyuláomat. Most már ép oly egészséges vagyok, mint azelőtt és melegen ajánlom a svájci labdacsokat mindazoknak, kik hasonló bajban szenvednek; a vételnél azonban meggyőződést kell szerezni arról, hogy valódi svájci labdacsokat kapjunk, mert e készítményt sokféle lelkiismeretlen módon utánozzák. Fankhauser Piroksa, munkásnő a cs. k. dohánygyárban. (Hitelesített aláírás). — Elővigyázattal kell élnünk, hogy valódi Brandt Richard svájci labdacsokat vegyünk; utánzatokat pedig ne fogadjunk el.

Nyiltér.

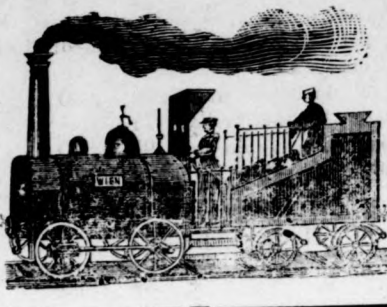
I.

Idei pörgetett akáczméz egy kilós és 1/2 kilós üvegekben 70 és 40 krajczáért megrendelhető M. L. F. — nál Kis-Kereskényben.

II.

Rohseidene Bastkleider fl. 10 50 per Robe und bessere Qualitätén. Ganzseidene bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 p. Met. (ca 450 versch. Dessins) — vers. roben- u. stückweise porto u. zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

A GARAM-IPOLYVÖLGYI VASUT UJ MENETRENDJE 1889. június 1-től.

A vastagabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

Léva-Csata Esztergom-Nána			Esztergom-Nána Csata-Léva			Csata-Ipolyság.			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:			Léváról:		
	I.	III.		II.	III.		I.	III.	ind.	10.	8.25	ind.	5.00	4.00
Léváról . . . ind.	5.00	4.10	Budapestről . . . ind.	10.12	9.16	Csata . . . ind.	7.20	1.35	Bécsből . . . ind.	10.10	8.25	Léváról . . . ind.	5.00	4.00
Alsó-Várad . . .	5.25	4.33	Bécsből . . . ind.	10.12	9.16	Zalaba . . .	7.39	1.54	Pozsonyból . . .	12.33	10.10	Csatára . . .	6.55	5.56
Nagy-Salló . . .	5.54	5.01	Esztergom-Nána ind.	5.20	12.20	Ipoly-Pészto . . .	8.03	2.16	N-Tapolcsányról . . .	7.12	10.54	Ipolyságra . . .	9.30	
Zeliz . . .	6.23	5.27	Köhid-Gyarmat . . .	5.47	12.40	Bél . . .	8.17	2.29	Galántáról . . .	1.50	10.54	Esztergomba . . .	8.38	7.25
Csata . . . érk.	6.55	5.56	Kéménd . . .	6.07	12.58	Szakállos . . .	8.39	2.49	N-Szombatból . . .	12.40	3.15	Vácra . . .	11.14	8.32
Bény . . .	7.38	6.35	Esztergom-Nána ind.	6.28	1.12	Visk . . .	9.00	3.08	É-Ujvárról . . .	10.00	9.11	Budapestre . . .	12.20	9.05
Kéménd . . .	7.54	6.49	Csata . . . érk.	3.44	1.26	Ipolyság . . . érk.	9.30	3.35	Budapestről . . .	10.58	9.59	É-Ujvárra . . .	12.32	12.22
Köhid-Gyarmat . . .	8.16	7.05	Csata . . . ind.	7.19	1.40	Ipolyság . . . ind.	5.00	4.10	Vácra . . .	5.20	12.20	N-Szombatba . . .	3.53	3.02
Esztergom-Nána érk.	8.38	7.25	Zeliz . . .	7.45	2.11	Visk . . .	5.28	4.38	Esztergomból . . .	5.00	7.10	N-Tapolcsányba . . .	6.51	9.00
Budapestre . . . érk.	12.20	9.05	Nagy-Salló . . .	8.22	2.43	Bél . . .	6.07	5.17	Ipolyságról . . .	7.10	1.40	Pozsonyba . . .	3.46	4.20
Bécsbe . . .	12.50	6.33	Alsó-Várad . . .	8.47	3.05	Ipoly-Pészto . . .	6.24	5.33	Csatáról . . .	9.11	3.27	Bécsbe . . .	6.09	6.33
	6.09	6.20	Léva . . .	9.11	3.27	Zalaba . . .	6.43	5.52	Lévára . . . érk.					
						Csata . . .	7.00	6.09						

PÓSTAJÁRATOK.

Érkezés	ó.	p.	n. sz.	Indítás	ó.	p.	n. sz.
Esztergom-Nánáról levél és kocsip.	9	30	d. e.	Esztergom-Nánára levélpósta	4	40	d. e.
Kis-Kereskényről I.	8	40	"	Kis-Kereskényre I.	9	10	"
Selmeczbányáról . . .	11	45	"	Selmeczbányára . . .	1	—	d. u.
Csank-Varsányról . . .	2	20	d. u.	Csank-Varsányra . . .	4	15	"
Ó-Barsról . . .	2	25	"	Ó-Barsra . . .	4	15	"
Gr.-Ujfaluról . . .	2	45	"	Gr.-Ujfalura . . .	4	15	"
Gr.-Szöllősről . . .	3	15	"	Gr.-Szöllőse . . .	4	15	"
Kis-Kereskényről II.	3	30	"	Kis-Kereskényre II.	4	15	"
Esztergom-Nánáról levélpósta	3	45	"	Esztergom-Nánára levél és kocsip.	3	50	"
Vámos-Ladányról . . .	3	45	"	Vámos-Ladányra . . .	4	15	"

KIS HIRDETESEK.

Tanoncz kerestetik.
Egy jó házból való fiu alulirt kovács műhelyében **tanonczul** azonnal felvétetik.
Léván, 1889. június 1.
Ulreich Nándor,

Eladó bor.
Léván kitünő minőségű (kereszt-hegyi termésű) 60 hektoliternyi öbor nagyban vagy kisebb hordókban is eladó.
Bővebb értesítést ad a tulajdonos Léván, 1889. jun. 1.
Jancsó Péter.

HIRDETESEK. 22. szám.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

GYÁR és IGAZGAGÓSÁG: VI., külső váci-ut, 169699. VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI. Podmaniczky utca, 14.

GŐZ- és JÁRGÁNYCSEPLŐ KÉSZÜLETEK.

SCHLICK-féle szabad. KET- ÉS HARMVASU EKÉK. SCHLICK-féle „HALADÁS” sorvető gépek Szórvető gépek.

Schlick féle szab. Rayol ekék Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecskavágók, répavágók, répapazók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darlók, gabonatiztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Van szerencsénk ezennel t. ez. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a. lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel.

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.
Képviselőt Léván KERN TESTVÉR uraknál.

Máriaczei gyomorcsöppek.

Kitünő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Főműhatatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rossz illatú lélekzet, feltüvödés, savanyú felbőfenes, kolika, gyomorhurut, gyomorfégés, homok- és darakepződés, túlságos nyálkázás, hányás, sárgaság, undor és hányás, felfújás (ha a gyomortól ered), gyomorgöngyös, székszorulás, a gyomornak étellel és itallal való túlterhelése, giliszták, lep-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvege ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.

Központi szétküldés Brády Károly gyógyszerész által Kremserben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriaczei gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeléül minden üvegen piros, a lenti védjeggyel ellátott borítékba kell göngyölvé lennie és a minden üvegre mellékelt használati utasítást meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremserben Gussek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Léván Boleman Ede örökösei, Medveczky Sándor, Aranyos Maróthon Bittó Károly, N. Lekéren Bolyós Gyula, Ipoly S. a. I. on Burko István, Nagy S. a. I. on Zsorna László, Selmeczbányán Sztankay Ferencz, Szántón Meisels A. urak gyógyszerárban.

PSERHOFER J.

gyógyszertára Bécs, Singerstrasse 15. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacskok,

melyek előbb „universalis labdacskoknak“ nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyben ezer meg ezer esetben csudálatraméltó hatásúknak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztatott, ezen labdacskok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. 1 tegeres 6 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentelen utávéttel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tegeres labdacsk 1 frt 25 kr. 2 tegeres 2 frt 30 kr., 3 tegeres 3 frt 35 kr. 4 tegeres 4 frt 40 kr. 5 tegeres 5 frt 20 kr. 10 tegeres 9 frt 20 kr. (Egy tegeresnél kevesebb nem küldhető.)

Valódiaknak csupán azon labdacskok tekinthetők, melyeknek használati utasítása Pserhofer névalírásával van ellátva és melyek skatulyájának fedelén ugyanazon név írás vörösen van alkalmazva.

Számtalan köszönőirat tekinthető be, melyekben ezen labdacskok fogyasztói hosszabb használat után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekből köszönetet mondanak. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok halánylatkozat közül itt csak néhányat közlünk:

Schlierbach, 1888. febr. 17.
Tisztelt Uram! Tisztelttel alulírott az Ön valóban nagyon hasznos és kitünő vértisztító labdacskainak ismétli 4 tegeresrel küldését kéri. Teltjes tisztelettel
Neureiter Ign. gyak. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett. 1887. szept. 12.
Tisztelt Uram! Isten akarata volt, hogy labdacskai kezeim közé kerültek és most írok Önnek azok sikeréről. En gyermekágyban meghültem úgy, hogy dolgomat nem végezhettem és már bizonyára meghaltam volna, ha az ön csodás hatású labdacskai meg nem mentenek. Isten áldja érte ezerszer, Reményem, hogy az ön labdacskai egészségemet teljesen helyrehozzák, úgy mint azok másokét helyrehozták.
Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9.
Igen tisztelt Uram! Legfőbb köszönetemet nyilvánítom önnek 60 éves némem nevében. Ugyanez 5 évig idült gyomorhurutban és vizkórbán szenvedett. Az élet kin volt reá nézve és már feladottak hitte magát. Véletlenül kapott egy skatulyával az ön kitünő vértisztító labdacskából és azoktól meggyógyult. **Veinzetti Jozefa.**

Mitternizersdorf, Kirchdorf m. F.-Ausztia, 1886. jan. 10.
Tisztelt Uram! Sziveskedjék az ön kitünő vértisztító labdacskából részemre póstával egy tekeresrel küldeni. Kénytelenlva érzem magamat önnek teljes elismerésemel ezen labdacskok értékére nézve kifejezni és mindenütt, ahol a helyzet enged, minden szenvedőnek a legmelegebben fogom ajánlani. Felhatalmazom ön, hogy ezen köszönetnyilvánításmat tetszés szerint nyilvánosan alkalmazhassa. Tisztelettel
Kasztner Teréz.

Gotschdorf, Kohtbach m. Osztr.-Szilézia, 1886. okt. 8.
Tisztelt uram! Sziveskedjék nekem az ön universal vértisztító labdacskából egy tegereset 6 dobozzal küldeni. Egyedül az ön csodás labdacskainak köszönhetem, hogy gyomorajomtól, mely öt évig gyötört, megmenekültem. Ne is fogjykon ki nálam ezen labdacskok soha és ezennel Uraságodnak legfőbb köszönetemet nyilvánítom.
Legmélyebb lisztelettel
Zwickl Anna.

Rohrbach, 1886. febr. 28.
Tisztelt Uram! Mult év nov. havában önnek egy tegeres labdacskot rendeltem. En és nóm ennek legjobb hatásit tapasztaltuk; mindketten nagymérvű fejfájásban és rossz székelésben szenvedtünk, úgy, hogy már közel voltunk a kétségbeeséshez, de azért, hogy még csak 46 élet számolunk. És lám! Az ön labdacskai csodát műveltek és minket a bajtól megmentettek, Tisztelettel
List Antal.

Minek PESTRE! ?
Minek BÉCSBE! ?
mikor nálam minden előpénz nélkül

50 kr. részletfizetésre

HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON

GÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi célokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsértetne vagy igazítottak jutányos áron. Géptük, rések és csőnak raktáromon mindig találhatók.

FISCHER MIKSA kereskedése
Léván,

Fagy-balzsam Pserhofer J.-től, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen, valamint idült sebekre s. b. Egy doboz 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Amerikai köszvénykenőcs legjobban minden köszvény és csúszos baj, ischiasz, fül. stb ellen 1 frt 20.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr. Bérmentes küldéssel 75 kr.

Golyva balzsam megbízható szer golyvanyak ellen. Egy palack 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) elromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, 1 üvege 22 kr.

Angol csodabalsam 1 üveg 12 kr., 12 üveg 1 frt 20 kr.

Fiakerpor, hurut, rekedtség, köhögés stb. ellen, 1 skatulya 35 kr., bérmentve 60 kr.

Az itt megnevezett készítmények kivül minden az osztrák lapokba hirdett bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben vannak s mindon, esetleg raktáron nem levő czikkekről is pontosan és olcsón gondoskodunk.

A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközölnének előleges pénzbekeüldésre vagy utávéttel. A pénznek előleges beküldése (legjobb póstautávévnyval) a postán sokkal jutányosabb, mint utávéttel.

Ökörfarkvirágnedv churut, rekedtség, görcsös köhögés stb., ellen 1 üveg 50 kr.

Tannochinin pomádé Pserhofer J.-től, legjobban hajnovesztó szer, Egy adag 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól vágott és szűrt sebekre, rosszululati daganatok, meg idült, gyakran fel pattanó lábdaganatokra is, körömméregre, sebekre s gyuladt részekre, vízenyes köszvény és egyéb bajoknál ajánlható 1 tégely 50 kr., Bérmentes küldéssel 75kr

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitünő háziszer a megzavart emésztés minden következményei ellen, u. m. főfájás szédülés, gyomorgöngyös csomór, aranyeres bántalmak, dugulás stb., egy csomag 1 frt.

Szem-essencia Romershausenből 1 palack 2 frt 50 kr. fél palack 1 frt 50 kr.